

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของนายวิชัย ชื่นชมพูนุท ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๒๖/๒๕๔๘

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายสมศักดิ์ โรจนสถาพรกิจ) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕
วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๖๔
หรือไม่

ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์เป็นโจทก์ ฟ้องขอให้บังคับนายสมศักดิ์ โรจนสถาพรกิจ
จำเลย ซึ่งถูกไล่ออกจากราชการย้อนหลังคืนเงินจำนวน ๕๗,๘๕๗.๒๘ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง จำเลยอุทธรณ์ขอให้ศาลวินิจฉัยว่าคำสั่งของโจทก์
ที่ไล่ออกจำเลยออกไม่ชอบ ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ วินิจฉัยว่าแม้จะฟังว่าคำสั่งไล่ออกจำเลยออกจากราชการ
จะชอบหรือไม่หาจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา อุทธรณ์ของจำเลยจึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควร
ได้รับการวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง พิพากษา
ยกอุทธรณ์ จำเลยฎีกาพร้อมยื่นคำร้องว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕
วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๖๔
จึงขอให้ส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ต่อไป ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว
เห็นว่า จะต้องใช้บทกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดีเมื่อจำเลยโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของ
ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นจึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็น
ของจำเลยดังกล่าวไปเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลงแล้ว ข้อโต้แย้ง
ของจำเลยน่าจะสิ้นสุดลงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ แต่โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

LIART

(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๕ ได้บัญญัติหลักการไว้ว่า สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขย่อมได้รับการคุ้มครอง และเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ จึงเห็นควรวินิจฉัยคดีตามคำร้องนี้ซึ่งเป็นคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ ต่อไป

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๖๔ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๖๔ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นการบัญญัติรับรองถึงสิทธิและเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งโดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ว่าได้รับความคุ้มครองและผูกพันองค์กรของรัฐในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมาย มิได้มีข้อความใดที่เป็นการรับรองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่รับรองให้บุคคลอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งยินยอมให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ และมาตรา ๖๔ เป็นบทบัญญัติที่ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ให้สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่จะถูกจำกัดโดยกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นอ้างในการยื่นอุทธรณ์นั้น คู่ความจะต้องกล่าวไว้โดยชัดแจ้งในอุทธรณ์ และต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ทั้งจะต้องเป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยด้วย เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่า บทบัญญัติที่กล่าวเป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น กล่าวคือ การอุทธรณ์ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นอ้างในการยื่นอุทธรณ์นั้น คู่ความจะต้องกล่าวไว้โดยชัดแจ้งในอุทธรณ์ และต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ทั้งยังต้องเป็นสาระสำคัญอันควรได้รับการวินิจฉัย บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นเพียงการจำกัดข้อความที่จะอุทธรณ์ว่าต้องอยู่ในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด แต่มิใช่บทบัญญัติเด็ดขาดเนื่องจากมีข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๒๕ วรรคสอง ว่า ถ้าคู่ความฝ่ายใดมิได้ยกปัญหาข้อใดอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนขึ้นกล่าวในศาลชั้นต้น หรือคู่ความฝ่ายใดไม่สามารถยกปัญหาข้อกฎหมายใด ๆ ขึ้นกล่าวในศาลชั้นต้น เพราะพฤติการณ์ไม่เปิดช่องให้กระทำได้ หรือเพราะเหตุเป็นเรื่องที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยกระบวนการพิจารณาชั้นอุทธรณ์ คู่ความที่เกี่ยวข้องย่อมมีสิทธิที่จะยกขึ้นอ้างซึ่งปัญหาเช่นนั้นได้ เห็นได้ว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเป็นการให้สิทธิแก่คู่ความในการต่อสู้คดีอย่างเท่าเทียมกัน แต่มีการจำกัดข้อความที่จะอุทธรณ์ไว้เพื่อมิให้ปัญหาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่เป็นสาระต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลอันจะทำให้กระบวนการพิจารณาของศาลต้องล่าช้าไม่เป็นประโยชน์ต่อคู่ความในการที่จะบังคับคดีตามผลของคำพิพากษาของศาลชั้นต้น และเพื่อมิให้เป็นการประวิงคดี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง มิได้เป็นบทบัญญัติจำกัดสิทธิของบุคคลหรือทำให้คุณค่าของความเป็นมนุษย์ด้อยลงแต่อย่างใด แต่เป็นบทบัญญัติที่ผูกพันองค์กรผู้ใช้อำนาจอธิปไตย และองค์กรอื่นของรัฐในการใช้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว และให้สิทธิบุคคลทั่วไปรวมทั้งบุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ในการฟ้องและต่อสู้คดีอย่างเท่าเทียมกัน เพียงแต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเท่านั้น

โดยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง
ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๖๔

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท
ตุลาการรัฐธรรมนูญ